СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 40. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 18. лютого, 1929. VOL. XXXVII. No. 40. Jersey City, N. J., Monday, February 18, 1929. THREE CENTS.

ГОВАРД ЗАПОВІДАЄ НОВУ РОЗОРУЖНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ІНІЦІЯТОРОМ КОНФЕРЕНЦІЇ БУДЕ ВЕЛИКА БРИТАНІЯ.

ВАШИНГТОН, 16. лютого. — Британський амбасадор у Вашингтоні, Сер Езме Говард оголосив заяву, в якій зазначив, що Велика Британія задумує скликати по виборах нову конференцію в справі обмеження зброєння на морі.

Говард заявив, що Англія булаб скорше це оголосила, але здержувалася з тим, щоби не мішатися в той спосіб у наради, які велися в американськім сенаті з приводу закона про розбудову фльоти.

ПОМЕР ГЕНІЯЛЬНИЙ ЖУРНАЛІСТ.

ЦЕ МЕЛВИЛ Е. СТОН, ОДИН З ГОЛОВНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ ДИ ЕСОШІЕЙТЕД ПРЕС.

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — Вчора помер тут Мелвил Е. Стон, літ 81, одна з найбільш популярних журналістичних фігур не тільки в Америці, але й у цілім світі. Через 25 літ був він головним менаджером найбільшого в світі американського пресового бюра, званого Ди Есошіейтед Прес. Давніше всі новини з Европи приходили до Америки через Лондон з англійських жерел і через англійські руки. Допрева Ди Есошіейтед Прес створила по всіх великих світових центрах свої централі і наставила своїх людей, передаючи в той спосіб відомости, контрольовані виключно своїми власними людьми.

Стон зачав журналістику від звичайного репортера і по праві остав ним майже до смерти, бо найбільшу увагу звертав на цікаві новинки.

Знали його в цілім світі, на всіх цісарських і королівських дворах. Легко міг стати американським амбасадором, але не хотів ніяким чином покидати свого фаху. Есошіейтед Прес зросла за нього в таку силу, що передавала підчас війни кождого дня з Европи 70,000 слів, а підчас еспанйсько-американської війни держала свою власну фльоту, щоби тільки дістати як найскорше новинки.

Стон любив правду. Був обективним. Навіть коли стратив свого сина на Люзитанії, не кидав на Німців такими громами, як це робили другі, з ніякого иншого мотиву, а тільки зі злоби.

Стон написав тільки одну книжку. Це є його спомини, затитуловані „Пятьдесять літ журналістом".

СПЕКУЛЯНТИ ПЕРЕЛЯКАНІ.

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — Дорадча Рада Резервового Банку станула таки на тім становищу, що треба поробити кроки, щоби припинити біржову спекуляцію. Наслідок цього був такий, що банки виповіли брокерам кредит на яких 60,000,000 долярів. У звязку з тим піднеслася процентова стопа до 10%.

Це знова спричинило нову паніку на біржі.

В ОБОРОНІ МОРАЛЬНОСТИ.

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — Поліція арештувала по представленню акторів і автора штуки „Май Герл Фрайдей" за неморальні сцени, які актор обіцяв зі штуки сперкнути, чого одначе не зробив.

МОЛОДІ ВТІКАЮТЬ З ФАРМ.

ОЛБАНІ, 16. лютого. — Біда з фармерством. Того року з трудом вдалося в нюйорськім стейті вдержати те саме число фарм, що тамтого року. Але не вдається вдержувати молодіжи при фармерській господарці. Вона втікає до міст, а на фармах працюють самі старі.

РУТ У ДОРОЗІ ДО ЖЕНЕВИ.

ВИБИРАЄТЬСЯ В ДОРОГУ МИМО СВОГО СТАРЕЧОГО ВІКУ. А МАЄ 84 РОКИ.

НЮ ЙОРК, 16. лютого. — Елігу Рут, бувший секретар стейту в кабінеті Рузвелта, відїхав на італійськім кораблі „Августус" до Европи, щоби бути в Женеві в часі, коли там будуть відбуватися наради Ради Ліги Народів. Рут хоче перебалакати з представниками чужинецьких держав справу приналежности Злучених Держав до Міжнародного Суду в Гаґі. Каже, що буде говорити з ними як приватна особа, але не перечить, що його погляди є ті самі, що й Гувера.

ЛІТАК НАЛЕТІВ НА ЛІТАКА.

ЗРУЧНІСТЬ І ПРИТОМНІСТЬ ВРАТУВАЛА ЛЕТУНІВ ВІД СМЕРТИ.

СЕЛФРИДЖ ФИЛД, МАВНТ КЛЕМЕНС, Мишиґен, 16. лютого. — 16 військових літаків були занятi звичайними вправами, коли літак поручника Морґана наїхав на літак Шінлайна. Морґан злетів при помочі парасолі з висоти пять тисяч стіп, а Шінлайн зручно злетів з ушкодженим літаком на землю.

ПТАХИ ПЕРЕШКОДОЮ ЛЕТУНАМ.

АЛЕ ТІЛЬКИ В АНТАРКТИЦІ.

ТАЛЬКАҐУАНО, Чіле, 16. лютого. — Сюди повернув Сер Туберт Вилкинс зі своєї подорожі до полудневого бігуна. Вилкинс досліджував підбігунову полосу. Розповідаючи про свої пригоди, подає, що хмари птиць у підбігуновій полосі являються великою перешкодою для летунів. Через них може наступити катастрофа. Вони налітають на літаки стадами. Пропелер забиває їх сотками, але це їх не відганяє.

ГУВЕР ЯК ІНЖИНІР.

КЛЕВИСТОН, Флорида, 16. лютого. Вибраний президент Герберт Гувер оглянув в характері інжиніра полосу, яку в минулім році навістила повінь, що потягнула за собою десятки міліонів втрати в майні і сотки жертв у людях.

ЕМІҐРАЦІЯ ДО КАНАДИ ОБМЕЖЕНА.

Варшавський еміґраційний уряд подае до відома, що в 1929 році еміґрація до Канади буде обмежена. Три рази менше еміґрантів буде могло їхати до Канади як у попереднім році. Супроти цього обмеження тільки около 3,000 рільних робітників дістане дозвіл на виїзд до Канади.

ГОЛОДОВИЙ ТИФ НА УКРАЇНІ.

З причини голоду на Україні кинувся голодовий тиф. На конгресі лікарів у Харкові заявив професор Злотохоров, що причиною тифозної епідемії є голод. Число хорих на тиф виносило з початком грудня 72,000. Відтоді це число значно збільшилося. Теперішну епідемію можна порівняти з страшними епідеміями з років 1892, 1906 і 1919.

ПОСОЛ РОЯ ПРО УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬСЬКІМ ВІЙСКУ.

Дня 18. січня на засіданні буджетової комісії польського сойму підчас дискусії над буджетом міністерства військових справ посол Роя (Ст. Хл., бувший ґенерал) звернув увагу, що в деяких полках є до 40 проц. інших національностей, головно Українців. Він гадає, що з політичних і буджетових причин було би справедливо позволити Українцям зорганізувати українські полки.

КОМАНДАНТ ПОЛІЦІЇ У СПІЛЦІ З БАНДИТОМ.

У Камінці Струмиловій арештували місцевого командата поліції Новака, який увійшов у порозуміння з бандитом Лиском, намовляючи його вбити домовласника Очковського. Новак мав роман з жінкою Очковського і хотів його позбутись. Лискови він пропонував гроші, коли вбе Очковського, вспокоюючи його, що він подбає, щоби ніхто про це не довідався. Новака відставили до вязниці в Золочеві.

ТРАГЕДІЯ В РЕСТОРАНІ.

У Варшаві застрілився станиславівський майор Гартінг, який виїхав туди для полагодження якихось справ. Зайшовши до ресторану в товаристві одної дами й одного ротмистра, попав у конфлікт з одним урядовцем міністерства військових справ, який образив даму, що сиділа з Гартінґом. Пяний урядовець спровадив інспекційного офіцира з команди міста, щоби завести Гартінґа та його товариша до команди. Гартінґ почав суперечку з інспекційним офіцером. Коли в це вмішалася дама і зневажила Гартінґа, він вражений у своїй чести застрілився у присутности всього товариства.

ЖЕРТВИ НАУКИ.

Два лондонські, 29-літні брати, лікарі Сміт, відомі дослідники недуги рака, підрізали собі горло. На дверях лишили таку заяву: „До відома народу! Ми присвятили своє життя дослідам рака і через це збіднілі. Причиною нашого вчинку — нужда. Життя не вартне того, щоби жити". Сміти оголосили кілька цінних студій. Працювали над радом і лікували ним, витрачуючи на це всі свої засоби. Державна підмога, щодо якої вони робили заходи, спізнилася.

ДВОБІЙ ГАЗЕТНИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ.

У Парижі (Франція) відбувся двобій на пістолі між кореспондентом американської телеграфічної агенції та одної французької газети. Американець подав Французови на „джок" неправдиві відомости про стан здоровля маршала Фоша. Французька газета вмістила повідомлення свого кореспондента й осмішила себе. Француз побачив у цьому образу чести й викликав Американця на двобій. Обидва стріляли так, що не відомо куди вони цілили. „Двобій" скінчився примиренням і загальним здодовленням.

НОВИЙ ТЕАТР НА УКРАЇНІ.

В переїзді з Німеччини до Харкова спинився у Львові 17 січня харківський театральний критик п. Иона Шевченко. Він виголосив у Музеї Наук. Т-ва ім. Шевченка надзвичайно цікавий і вичерпуючий відчит на тему „Новий театр на Україні".

РОЗВЯЗУВАННЯ „ЛУГІВ".

„Дзєннік" станиславівського воєвідства за грудень 1928 подає до відомости про розвязання 9 лугових товариств у Рогатинщині (Уїзд, Потік, Помонята, Хохонів, Жовчів, Колоколин, Григорів, Явче і Дрищів). Після того розвязано ще дальші лугові товариства в Рогатинщині в таких селах: Бабухів, Конюшки, Дібринів, Залипе, Підгородє, Обельниця і Вища. Передше вже розвязано „Луги" в Псарах, Деговій і Лучинцях. З сорок кількох „Лугів" у повіті лишилося ледви кілька.

МІЛІОН ДОЛЯРІВ ЗА ЖІНКУ.

Начальний вожд китайської армії, нинішній шеф революційного уряду, ґенерал Чанґ Кай-Шек, по довгих боротьбах здемобілізувався, заховуючи для себе велике майно. Не є це зовсім тайною, що майна доробився він на домашній війні. Знають про це докладно його жовніри, котрим багато не виплачено належної платні. Завязалася отже серед них бандитська шайка, щоби пірвати жінку зненавидженого ґенерала.

Дотепні злодії купили авто, зовсім таке, як авто ґенерала й ждали догідної хвилі. Одного разу жінка Чанґ Кай-Шека звиджувала лічницю в Шанґаю. Шоферови веліла вона ждати на неї, бо вона піде пішки. Та тільки авто ґенерала відїхало, як зараз під лічницю заїхало друге авто, зовсім таке саме як ґенерала. Шофери також були не до розпізнання. Ґенералова по якімсь часі вийшла з лічниці і побачила, як її авто жде. Маючи враження, що шофер не зрозумів, всіла до нього і поки могла спостерегтися, виїхала за місто.

Слідуючого дня явився в ґенерала якийсь незнайомий і зажадав приняття. Ґенерал, з непокоєний неприсутністю жінки, приняв його зараз. Таємничий гість освідчив без вагання ґенералови, що він делегат злодійської банди, котра жадає окупу за жінку ґенерала у висоті 1-го міліона долярів. Ґенерал запитав „делегата", чи він не боїться арештування. „О ні,— відповів зухвало делегат—як я до завтра не верну назад, то вашу жінку розстріляють". І ґенерал Чанґ-Кай Шек заплатив за свою жінку міліон долярів.

ІНЖИНІР ЗВАРИВСЯ ЖИВЦЕМ У КІТЛІ.

В тартаку „Ойкос" під Львовом сталася з інжиніром Зальцманом страшна пригода. При оглядзнню кітлів у машиновім відділі впав він припадково до одного з кітлів і в горячій парі так важко попарився, що небаром потім помер.

ПРОТЕСТ БОЛЬШЕВИКІВ.

Радянське правительство невдоволене військовими почестями, які устроїла Франція з нагоди похорону Николая Николаєвича, як також участю міністра Пенлеве на похороні. З цеї причини вислало воно французькому правительству протест, вважаючи поступовання Французів неприхильним актом проти Москви.

ЗАҐРІЛИСЯ НА СМЕРТЬ.

20-літний робітник Ґайнріх Боржер і 19-літний Симон Клейн у Чернівцях зайшли 15 січня до нового незамешкалого ще будинку, щоб там заночувати. Вони розіклали собі вогонь й полягали спати. Рано найшли їх мертвими. Смерть наступила наслідком отруйних ґазів.

АРЕШТУВАННЯ СЕЛЯН ІЗ БАТЯТИЧ.

Вступне слідство в справі кровавих подій у Батятичах біля Жовкви вже покінчене. Дня 18. січня привезли до львівських арештів арештованих (на припорученя слідчого судді Дуніковського зі Львова, що веде слідство) 28 батятицьких селян. Їм закидають злочин публичного насильства. Між арештованими є девять жінок й одна 16-літня дівчина Настя Барилка. Кількох із арештованих є ранені сальвою поліції, а то: Степ. Чобернак (в ногу), Вас. Курович (у шию) й Ева Забра (в руку). Цих арештованих віддали до вязничного шпиталю.

ПОМЕРШИЙ ВЕРНУВ!

Берлінський ринок мае сенсацію: вернув померший торговець цвітами Отто Дерінг. З усміхом на лиці вітався з старими знайомими, котрим рука з страху тряслася. „Чоловіче, таж ти труп! Тебе три роки цьому поховано!" Та труп не лише жив і добре почувався, але сягнув до кишені й витягнув 30 марок, віддаючи свій старий довг.

Перед трома роками розвівся Дерінг з жінкою. Важко зажурений, розпився. Звинув свою крамничку і зник з Берліна. Вкоротці найдено в парку повішеника, котрого прізвища з причини браку леґітимацій не можна було устійнити. Знайомі Дерінга були щиро пересвідчені, що це нещасний крамар. Самовбийника сфотографовано й поховано. Жінки й двох знайомих Дерінга удалися до поліції й на основі фотографії потвердили ідентичність Дерінга. Отже жінці видано метрику смерти, а на гробі написано: „Отто Дерінг"...

Знайомі не могли віджалувати „доброго хлопця... от пропав ні за цапину душу... а всьому винна жінка..."

А міжтим самовбийник, не знаючи нічого про свою смерть, працював коло Мекленбургу як городник. Заробив гроша і вернув до Берліна, не сподіваючися, що він вже три роки лежить у гробі.

Поліція веліла стерти напис на гробі й пошукує... прізвища помершого!

МОНАРХІЧНІ НЕДОБИТКИ ЗНОВУ ЗАВОРУШИЛИСЯ

„ЦАР" КИРИЛО СКЛИКАВ МОНАРХІЧНУ НАРАДУ. НА НІЙ БУВ ВІДПОРУЧНИК СКОРОПАДСЬКОГО. ДУМАЮТЬ УТВОРИТИ „СВЯТУ ЛІҐУ" БЕЗРОБІТНИХ МОНАРХІВ.

БЕРЛІН (Німеччина), 16. лютого. — Після смерти Миколи Миколаєвича авторитет „царя" Кирила значно скріпився серед російських монархістів. Крім того його скарбниця поповнилася грішми пожертвованими з Америки та зі спадщини по небіжці цариці Марії Федоровній. Тому тепер всі монархісти почали виявляти більше жваву діяльність.

Цими днями в Мюнхені відбулася конференція ріжних російських монархічних груп, щоби прийти до порозуміння. На конференції головував князь Волконський. Участь в ній брали представники ріжних монархічних груп, а серед них були такі відомі стовпи російського монархізму, як Марков другий, Ефимовський, Ґенерали: Лукомський, Давидов, Чорнобродов, князі: Ширінський-Шахматов і Святополк-Мірський, а також представник бувшого гетьмана Скоропадського, який у 1918 році хотів утворити на Україні військову базу для привернення царату в Росії.

Ця конференція постановила скликати російський всемонархічний зїзд. Зїзд цей мабуть відбудеться у квітні в Угорщині. Крім виключно російських справ кириловці думають організувати „святу ліґу", в яку ввійшлиб детронізовані монархи Німеччини та Угорщини на чолі з „російським царем".

ЗНАЙШЛИ СКЛАД ЗБРОЇ.

ВІДЕНСЬКА ПОЛІЦІЯ ВИКРИЛА СКЛАД ЗБРОЇ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ. ДУМАЮТЬ, ЩО ПАРТІЯ ПЛЯНУВАЛА ЗБРОЙНЕ ПОВСТАННЯ ДЛЯ ЗАХОПЛЕННЯ ВЛАДИ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 16. лютого. — Віденська поліція перевела ревізію в головній кватирі соціялістичної партії. Після тригодинного пошукування вона знайшла в підземелю арсенал зброї, що мав 300 рушниць, кілька скорострілів, військових телефонів та 30,000 набоїв.

Поліція думає, що соціялісти готували зброю, щоби зробити повстання проти сучасного уряду премієра Зайпля. Провідники соціялістичної партії кажуть, що цю зброю вони тримали для партійної самооборони.

ЧЕРГОВА РЕВОЛЮЦІЯ В КИТАЮ.

ПОВСТАНЦІ ЗАХОПИЛИ ПРОВІНЦІЮ ШАНТУНҐ. ПІД ЧІФУ ГОТУЮТЬСЯ ДО БАТАЛІЇ З ПРАВИТЕЛЬСТВЕННИМИ ВІЙСЬКАМИ.

ЧІФУ (Китай), 16. лютого. — Війська націоналістичного уряду в Шантунській провінції збунтувалися й відкинули льояльні правительству війська на схід до міста Чіфу, де обидві сторони тепер готуються до битви.

Американський консул у Чіфу запропонував свое посередництво, щоби їх помирити, але відповіди не одержав. Місто Чіфу вже виселюється, чекаючи битви.

ТРОЦЬКИЙ ХОРИЙ.

ЦАРГОРОД (Туреччина), 16. лютого. — Троцького перевезли з консуляту, який міститься в середині міста, до посольської віллі Буюкдере, що знаходиться на березі Босфора, 40 миль від міста. Коли6 Троцького привезли до Анґори, то думають, що там він не жив би в совітському посольстві, а в приватній віллі під охороною радянських чекістів та турецьких охоронників.

Кружляють чутки, що Троцький категорично відмовляється їхати в Анґору, а вважає ліпшим осістися на одному з Принцевих островів на Мармуровому морі.

БЕРЛІН (Німеччина), 16. лютого. — Кореспондент газети „Фосіше Цайтунґ" повідомляє, що нарешті турецька влада подала деякі відомости про Троцького. Здається, що Троцький терпить на хворобу легенів і дні його життя почислені. Тому можливо, що радянський уряд вирішив вислати його з Росії, щоби не мати закидів, що Троцького там звели зі світа.

ТОРГІВЛЯ РАБАМИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 16. лютого. — Газета „Льокаль Анцайґер" подає відомости про широко розвинену торгівлю рабами в африканських кольоніях, що належать до Англії, Італії та Франції. Найбільша торгівля людьми провадиться в Судані та по берегам Червоного моря.

Европейські держави, що посідають ті кольонії, майже не ведуть боротьби з цією торговлею. Вони на величезних просторах тримають поодиноких своїх представників, які не мають спроможности доглядіти теренів своєї влади. Ціна на рабів така: 400 долярів платять за сильного молодого мущину, 150 до 200 за женщину і 100 долярів за підлітка.

Це відповідь правдивого життя на заяву Ліґи Націй, що торгівля рабами вже припинена. Саме тепер через пустиню Судану женуть 5,000 рабів, закованих в тяжкі кайдани, щоби продати їх на публичній ліцитації.

ЖИТТЯ В ЕВРОПІ СПАРАЛІЖОВАНЕ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 16. лютого. — Полоса сильних морозів пересовується далі на північ і тепер вона охопила Італію. Населення всеї Европи страшенно терпить ізза браку палива та харчів. Величезні опади снігу та бурєві припинили в багатьох державах комунікацію. Угорщина так занесена снігом, що комунікується лише при допомозі радіо-телеграфу, бо телеграфічні й телефонічні дроти пірвані, а залізниці завіяні величезними заметами снігу.

НЕМА АМНЕСТІЇ.

ПАРИЖ (Франція), 16. лютого. — Радикально-соціялістичні посли домагались амнестії для політичних вязнів: монархістів, комуністів, альзацьких автономістів та инших. Уряд був проти амнестії. Голосованням палати послів внесок радикальних соціялістів відкинено.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЮВИЛЕЙНА КАМПАНІЯ.

Головний Уряд Українського Народного Союза проголосив ЮВИЛЕЙНУ КАМПАНІЮ, яка буде тревати ВІД 22. ЛЮТОГО ДО ДНЯ 22. КВІТНЯ 1929. р.

Ціль кампанії: придбати Союзови нових членів. Бо Уряд У. Н. Союза тої думки, що саме в той спосіб найкраще відсвяткуємо 35-літний ювилей існування нашої організації, коли її ряди зміцнимо новими, свіжими, головно молодими силами.

Та ЮВИЛЕЙНА КАМПАНІЯ припадає якраз перед ЮВИЛЕЙНОЮ КОНВЕНЦІЄЮ. Вже з огляду на саму Конвенцію буде слідний між членами і відділами більший рух. Будуть вибирати делеґатів на Конвенцію, будуть розглядати ріжні проєкти, а це все викличе певне оживлення і більше зацікавлення судьбою нашої орґанізації. Члени пригадають собі все те, що довелося У. Н. Союзови переживати на протязі 35-літнього його існування. Перед їх очима стане допера тоді Союз у всій своїй величі, коли вони порахують ті міліони, які видав Союз титулом посмертного чи запомог, а разом з тим, коли зважать на ті колоди, які кидано під ноги тій таній совісній і чесній орґанізації. Члени ще більше полюблять ту свою дорогу орґанізацію, коли пригадають собі, що У. Н. Союз ще в 1914. році мав 20,600 дорослих членів, з котрих стратив на протязі одного року понад 14,000 тільки з причини демаґоґічної несовісної аґітації других орґанізацій, які туманили несвідомих і заявлялися проти заведеної Союзом реформи щодо оплати після літ. У. Н. Союз остав тоді тільки з 6,000 членами і маєтком в сумі $261,729.46, який призбирано на протязі 21-літнього існування Союза. А тепер, по реформі, зростає маєток Союза за 10 місяців о більшу суму, як її Союз призбирав за 21 літ до реформи!

Наводимо тільки той один примір, бо він найбільше вбився в память Союзовців і цілої нашої іміґрації. Дотого він вказує наглядно, що це за інституція цей У. Н. Союз! Він переконує кождого, що в У. Н. Союзі нема місця на туманення й обман, на дешеву демаґоґію, якою звикли послугуватися ті, що на джаб чи що инше полюють. Тут рішає льоґіка і обрахунок та загальне добро членів і орґанізації. Так буває в справах, що відносяться до обезпечення матеріяльного наших членів, так є і зі всіми другими справами, що торкаються національної сторони нашої орґанізації, яка віддзеркалює своє національно-політичне обличя в часопису „Свободі", офіційнім орґані У. Н. Союза.

З нагоди ювилейної кампанії слід тому старим Союзовцям пригадати американській іміґрації, особливо тим, що недавно прибули, а то й молодшому поколінню, правдиву історію Союза, а та історія є вже сама собою найкрасшим аґітаційним средством. Бо тільки той, що її не знає, не є ще в Союзі.

НА МИСТЕЦЬКІЙ ВИСТАВІ СССР. В НЮ ЙОРКУ

В просторному помешканню розкинулася вистава, уряджена большевиками. Ця вистава носить назву вистави союзу Соціялістичних Совітських Републик. Отож здавалося мені, що я там знайду також відділ і Української Радянської Републики, але помилився. Все, що там виставлене, має одну загальну марку Радянської Росії, або просто Росії, як розуміють її чужинці. В розумінню чужинців усе, що там виставлено, то вироби „генія русскаво народа", то все „русскоє" й нічого там нема ні українського, ні татарського, ні грузинського, ні текінського і т. д. Увесь величезний штат служачих, що обслуговує ту виставу, також у своїй крові нічого не має „русскаво", але називає себе „русскімі".

Ця вистава це прекрасний зразок того, що уявляє собою радянський „союз самостійних републик". Вона наочно демонструє радянську „Єдіную і неделімую Росію". І, як звичайно, на цій виставі малощо є питоме для „русскіх" людей, себто для Москалів. Все, що виставлене під одним штампом „РОСІЯ", належить тим народам, які поработила та Росія. Тут ви знайдете чудесні українські народні вироби, вироби килимів: кавказьких, текінських, туркестанських і ріжні татарські вироби, тощо. Але не знайдете нічого, щоб було зроблене руками московського народа.

Московщина виставила тут лише свої фабричні вироби та старі „кустарні" деревляні вироби, що вже давно там стали привілеєм невеликого гуртка кустарів, які властиво обернулися в спадщинних „фабрикантів" кустарних виробів. Всеж, що так приковує до себе око чужинця своєю красою й практичністю, належить не Москалям, а „Інородцям". До того ясно тут виступає московське убожество, що навіть хата, яка обставлена московськими меблями, застелена українськими килимами та прибрана українськими завісами, рушниками й иншими вишивками. І це все називається „Русская комната".

Коли придивитися до тих „русскіх національних" меблів, що виставлені в тій хаті, то ви побачите, не зважаючи на кольосальну їх ціну, яке це убожество в порівнанню з різбяними виробами українського народу, не кажучи вже про гуцульські деревляні вироби. Бо тут ми бачимо незугарні меблі, погано розмальовані чорною фарбою, з золотими розводами й дешевеньким „ляком" покриті столи та стільці. Досить випадково капнути гарячої води, чи поставити гарячу склянку на стіл, або вживати такий стілець до сідання хоч з пару місяців, щоби побачити, як вся розмальована „краса" його злізе й оголить звичайне соснове дерево. А ці меблі є найкраще з того, що тут виставлено як московське.

Навіть замісць своїх традиційних „лаптів" Москаля, виставили кавказькі та туркестанські мальовничі чоботи й черевики. Американки купують і приміряють їх на свої ноги, захоплюючись розумінням краси і смаком „русскаво крестяніна". Але треба булоб подивитися, з якою огидою ті Американки відверталисяб від ликового, або соломяного московського „лаптя", якому таксамо далеко до українського черевика або до чобіток, як і до текінського чобота або черевика. Але большевики таксамо, як вся чорносотенна московська „братія", фалшують і обдурюють чужинців, підсовуючи їм українське та взагалі „інородчеськоє", як питоме московське.

Чудесні українські вишивки, плахти, доріжки, крайки й килими, що своїми веселими й гармонійно-підібраними фарбами чарують око кожного чужинця, продаються й демонструються, як „русскіє" вироби. Ограбивши український нарід у себе дома, Московщина возить награблене по всьому світу, набуваючи собі чужим коштом пошану й признання серед чужинців. Большевики це роблять ще з більшим завзяттям, ніж те робили чорносотенці, ніж те робили царські сатрапи.

Лише на деяких виробах, розглядаючи їх дуже пильно, людина, що шукає означення, з якого краю вони походять, може знайти таку напись на приклеєному до килима написі: „Вукомпромкредитсоюз". Ану, нехай хтось, не то з чужинців, але з большевиків, вичитає, що це український виріб! Правда, на деяких виробах написано „Мейд ін Укреін". Але коли ви хочете переконатися, що то за Україна, то треба подивитися на мапу СССР, яка незамітно, маленькою сиротою висить в одному глухому кутку вистави. На тій мапі, розглядаючи її крізь побільшаюче скло, ви ледве прочитаєте: „Українская Советская Соціялістіческая Республіка", але цей напис покритий величезним **СССР.** Крім того ця мапа так розмальована, що всі округи чи то на Московщині, чи на Україні, чи в якійсь иншій „автономній" републиці означені однаковими фарбами. Тому кожен округ на Україні цілком таксамо зафарбований, як десь на Московщині. Одним словом, радянська мапа Росії це точна копія мапи царської Росії, лише вона поділена не на ґубернії, а на округи.

Колиб ви хотіли що знайти про Україну, то мусите взяти в руки „Совєт Юніон Ір Бук", за 1928. р., що тут продається. Там ви знайдете в трох місцях згадку про Україну, а саме: де говориться про населення в СССР, показана в одній стрічці скількість населення на Україні, такеж саме зроблено в другому місці: „про територію СССР" і в третьому: про „скількість Жидів в СССР". Про Україну, як про окрему самостійну культурну, економічну чи ґеоґрафічну територію не шукайте, бо не знайдете. Навіть в „єжегодніках" царської Росії більше писалося про „Украйну", „Малоросію" та про „Юго-Западний край", з яких складається територія України.

Таксамо і серед книг, або на виставці малюнків не шукайте нічого українського, бо все те „русскоє", хоч кілька українських майстрів також виставили свої твори. Як на сміх жадної книжки, жадного журналу, чи навіть ілюстрованої української листівки там нема.

Ще виставлено досить цікаву по своїм візерункам та по формі, але дуже дрантиву по якости, кераміку опішнянської керамічної школи на Україні. Але знову, хіба чужинець, прочитавши наклейку на деяких виробах: „Опошня" і більш нічого, буде знати, що це виріб радянської України, а не Росії?

Ця вистава є відбиткою того, як большевики трактують радянську Україну, цього підневільного союзника Московщини. Тому раджу кожному українському большевикови, або симпатикови їх, обовязково піти на цю виставу, щоби побачити й переконатися в тому, що я бачив.

Зокрема всім нашим москвофілам, а особливо „кацапам" із Галичини та Закарпаття, раджу також побувати на цій виставі, щоби переконатися, що „дорогі й рідні браття" Москалі навіть на виставу не змогли нічого дати зі свого народнього виробу, бо самі соромляться свого примітивізму. Московські народні вироби та вироби річей для домашнього вжитку можна виставляти лише на виставах африканських дикунів, щоби показати, як недалеко Москалі відійшли від них. Це Москалі самі добре знають, а тому до цивілізованих людей на показ посилають те, що розбоєм і насильством награбували в „інородців".

Позатим вистава невдала й колиб не українська кераміка, а особливо чудесні килими та „доріжки", а також все те, що дали східні підневольні російські народи, не булоб на що дивитися, бо все те, що там виставлено, але далеко ліпшого ґатунку, можна знайти в кожнім провінціяльнім „департмент сторі" в Америці.

В. К.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє, що звичайний місячний мітінґ відбудеться в неділю, 24. лютого, в годині 1.30 попол., в галі парохіяльній при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження, тому проситься всіх членів явитись на мітінґ. — Никита Гурей, предс.; В. Гриньків, секр.

Батьки і діти.

— Розповім тобі, Івасю, історію про хлопчика, що замерз...

— А чому він замерз? —

— Ждав на кожух від робкредиту (робітничого кредиту).

КАЗКА ДІДУСЯ ТАРАСА

— Гей, діти, до мене, казки слухати! — закликав дідусь Тарас, що сидів біля печі й докидав у піч дровець, бо на дворі метелиця й мороз таки на добре вже розгулялися. Воно й не диво — цеж уже 8 грудень! Ось-ось і святий Миколай приїде на білому коні. Тому й не довго треба було ждати, щоб усі діти зібралися. В таку метелицю не пустить ненечка жадної дитини із хати.

— Не треба мені, щоб ви поперестуджувалися — каже.

Збіглися діти. Останній зявився Володко. Він сам оправляє собі книжки до своєї бібліотеки. І тепер був при тій роботі. Та як дідусь кличе на казочку, треба все кинути й іти, бо такі цікаві дідусеві казочки. Та всеж таки мусів руки обмити й тому припізнився трохи. Але дідусь Тарас і так ще не зачав був казочки.

Каже дідусь Тарас:

— Моя казка буде про смілпивців, що в глуху темряву перше світло кинули, на небезпеки й насміхи не зважаючи.

Було це вже давненько. В одній гарній країні жила княгиня Калина з чоловіком Бойомиром. Щасливі були та богаті й діточок добрих та слухняних дав їм Господь. Аж злюща Язя позавидувала їм щастя. І стала серед дітий незгоду засівати й сусідів на княгиню Калину юдити. І стали діти Калинині між собою спори заводити, а то й до крівавих розправ доходило. А Язя вже тішиться, так тішиться! Тай каже вона раз до Духа Пітьми: — Друже мій щирий тай добрий, нашли ти там, на країну цеї гордої княгині Калини, такої пітьми, таку темну ніч зроби, щоб діти її один одного не бачили.

— Вже я — каже Дух Пітьми — не дармуватиму. Такої пітьми, темряви такої нашлю їм тамечки, що світа Божого не побачать, шляхів не найдуть, виходу їм не буде.

І покрила густа пітьма всю країну. Ні промінчика сонця Божого не видно. А добрі сусіди терем княгинин обступили, княгиню в полон узяли, її дітий по світі порозганяли, а цих, що остали, на себе працювати присилували.

Аж тут буря зірвалася, прочистила повітря, хмари розігнала й ізза хмар сонячко виглянуло. Та лишенько! Калинині діти до темряви привикли; разить їх уже ясне проміння, світло соняшне. А княгиня Калина нічого не знає, бо її лютий великан, Північний Медвідь, у тюрмі держить, прожитку їй не дає.

Але відважніші зпоміж дітий стали протирати очи й на сонце глядіти. І видалося їм це сонце таке гарне, таке чарівне, хоч і сліпило їм очи, до темряви привиклі.

І кажуть вони:

— А нумо темряву з хат рідних гонити, вікна великі в хатах пробивати та сонечко ясне у хати впускати!

І вже ясніше, відрадніше стало.

Та ба, Язя не спала. Не могла вже темряви насилати, бо другі люди Духа Темряви звязали. Так от стала вона прилабузнюватися до Калининих дітий, їх щиру приятельку вдавати.

— А щож ви — каже — бідні сиротята, самі вдієте! Довкола зависні сусіди, не дадуть вам ні просвітку, ні прожитку. От, ваша мати Калина в Північного Медведя проживає й добре їй тамечки, не нарікає. Там і більшість ваших братів і сестер живе. Він таки своє вам дасть. Ви до нього признайтеся, його мову, його звичаї за свої прийміть — бож ваша мова й звичаї ваші і так тепер у погорді всюди...

І так засіяла зневіру в серця дітий. І багато, багато сказало собі:

— Може й справді так воно краще буде?

І на їх очи наче полуда найшла, стали голосити:

— Ми не Калинині діти — ми Медведенки!

А Язя якось прокралася до Духа Пітьми й каже:

— Я тебе звільню з кайдан. Ти тікай на північ, Північний Медвідь тебе прийме. А ти відтам сюди темряву шли!

Подякував Дух Пітьми Язі тай чкурнув до Північного Медведя. І відтам темряву шле до Калининих дітий.

Та вже, як хто побачить сонце, а має душу чисту, то йому темрява не страшна. Були такі й між Калининими дітьми, хоч і не багато їх було.

І зійшлися вони раду радити. Небагато їх. Усього 64. Здебільша юнаки, внуки Калинині, батьків їх тільки кількох було між ними.

От і кажуть вони:

— Годі нам глядіти з заложеними руками, як густа темрява залягає — треба нам одностайно стати, пітьму гонити.

І кажуть ще:

— Усяке діло треба з Богом зачинати. Тож ходімо перше в дім Божий, Богу помолитися, благословенства на святе діло просити.

Та ба! Доми Божі були в руках цих, що себе Медведенками називали:

— Не пустимо вас туди! — кажуть. — Ви мягкі, а ми тверді!

І не пустили. Та дарма! Завзятці помолилися таки в хаті й подали собі руки до спільної праці. Запалили Ватру. Спершу була невеличка. І ці ніби-Медведенки стали підсміхуватися:

— От, — кажуть — як наш дядько, Північний Медвідь, дмухне тай загасить вашу Ватру.

— А ми не дамо! — кажуть завзятці.

І стали докидати палива.

Як побачили другі брати, що Ватра не гасне, а все ясніше сяє й світить, стали й собі прибігати, дровець докладати. І щораз ясніше світила Ватра, щораз тепліше гріла. І щораз більше горнуться брати й сестри біля рідної Ватри. А Північний Медвідь щораз більше прихильників тратить.

І згадали тоді діти неньку рідну, Калину, що в Північного Медведя в полоні була. І стали радити, думати:

— Не можна рідної неньки на поталу вороженькам давати, треба її з кайдан визволяти, у рідній хаті під божничком, на покуті саджати.

І як зірвалася буря світова, задрожав Північний Медвідь. Зібралися вже діти й унуки цих, що Ватру розвели, тай заспівали:

„А ми нашу рідну Калину визволимо!"

А баба Язя аж зубами скреготче:

— А глядіть — до чого вони беруться, чого їм захочується!?

Але прийшов Північному Білому Медведеви конець. Його роздерли на дрібні куски Червоні Вовки. І тепер знова злюща баба Язя таку суматоху зчинила, дурманом хитро Калининих дітий напоїла, що вони — замісць свою княгиню визволяти — кинулися на себе...

Та все дарма! Ватра, раз розведена, горить, не згасає і гріє й світить, хоч Дух Темряви розпутаний — усіх сил уживає, щоб її загасити.

Не згасить!... Бо тямлять діти, що для них ця Ватра й день, коли її розведено, для них тоді велике свято. Рік у рік святкують вони цей день і згадують із подякою та пошаною тих 64 смілпивців, що в глуху темряву перше світло кинули, на небезпеки й на сміхи не зважаючи...

— Така моя казка, діти, сьогодні! — закінчив дідусь Тарас. А діти всі враз весело та втішно загомоніли:

— Ми знаємо, ми знаємо, що значить ця дідусева казка! Сьогодні 8 грудня —, день „Просвіти"! Її рокове та ювилейне свято!

— Я сподівався, дітоньки, що ви зрозумієте мою казку. Ну, а тепер, як звичайно, поспитаю вас дещо про нашу „Просвіту". Хто заснував її тай коли?

А Володко зараз:

— „Просвіту" заснували в 1868 р., себто 60 літ тому. Засновниками були головно молоді люди, студенти університету та молоді ґімназійні учителі. Старших було небагато.

— Добре! А вмієте назвати цих людей?

— А вжеж, — каже Славко. — Із старших найбільше заслужився тут о. Стефан Качала, сільський парох, пізніший посол до австрійського парляменту. Хоч на перші збори не міг приїхати.

— На цих зборах — каже Ромко — було всього 64 людий. Збори відбувалися в салі міської Стрільниці у Львові.

— Основники хотіли почати збори богослуженням у церкві. Та всі церкви були тоді в руках москвофілів і вони не хотіли отворити їм ніякої церкви і назвали основників „Просвіти" ляхоманами — завважив Володко.

— Це все гарно, але ви мені досі тільки одного назвали з основників тай цей, як кажете, не міг бути на перших зборах.

— Там були ще зі старших: д-р Ом. Огоновський, університетський професор, пізніший директор академічної ґімназії у Львові Василь Ільницький, Михайло Косак, пенсіонований урядник, і найстарший із них, о. Йосиф Заячківський. Проводив зборами міщанин, член Ставропігійського Братства, М. Товарницький — говорила Катруся.

— Ну, ну! Як бачу, то ви знаєте це все добре...

Діти тішилися, що дідусь Тарас хвалить їх і кожде рвалося відповідати на дідусеві питання.

А дідусь Тарас питав дальше:

— А з молодших назвете мені важніших людий?

А Леся зараз:

— З молодих були там: Анатоль Вахнянин, Андрій Січинський, Федір Заревич і инші.

А Ромко на те:

— А ти, Лесю, забула згадати професора Юліяна Романчука, пізнішого голову „Просвіти" та посла до віденського парляменту й галицького сойму та дир. Олександра Борковського, пізнішого головного редактора „Діла".

— А яких ще знаєте заслужених людий для „Просвіти"?

Славко на це:

— Треба ще згадати: Володислава Федоровича, дідича з Вікна, що був третим головою „Просвіти", і зробив великий запис на „Просвіту"; основателя „Діла" — Володимира Барвінського і його брата Олександра, проф. Омеляна Огоновського та його брата Петра, що теж головували в „Просвіті".

— А хто з вас назве всіх голов „Просвіти" по порядку?

— Я, я, я, я! — закликали діти нараз.

— Ну, всі разом не будемо говорити, так годі; хай говорить Орися.

І Орися вичислювала:

— Першим головою був професор Анатоль Вахнянин; другим Юліян Лаврівський, ві-

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

В полученню з кампанією 35-літного Ювилею У. Н. Союза, якої завданнем є в першій мірі приєднанне всіх дітий членів до У. Н. Союза, подається до загального відома що слідує:

Кождий член або членкиня має право записати на обезпеченне в У. Н. Союзі свою власну дитину або діти, дальше діти прибрані, пасербів або сироти під їх правною опікою. Кождий член або членкиня може записати також свою нелітну рідню по крови, як малолітного брата, сестру і дальшу родину, якщо родичі тих дітий з якихбудь оправданих причин не можуть бути членами і тих дітий обезпечити. Та взагалі можна вписати всяку дитину, якої утриманне чи вихованне в більшій мірі залежне від вписуючого її на обезпеченне.

Не-члени не можуть обезпечувати дітий в У. Н. Союзі.

Раз вписана дитина остається в У. Н. Союзі обезпеченою, поки за неї місячні вкладки будуть вплачувані, без огляду, що той, хто тую дитину вписав, сам перестав бути членом.

До записання дітий членів на обезпеченне в У. Н. Союзі не потрібно творити осібних діточих відділів. Бо до вписування дітий обовязані є всі правосильні відділи У. Н. Союза.

На жаданнє члена або членкині кождий відділовий секретар обовязаний є виписати відповідну аплікацію і заслати її до гол. канцелярії. Решта прийде сама собою.

На аплікації є місце на лікарське свідоцтво. Однак, щоби влекшити приступ дітям до орґанізації, секретарі дістали право сами виписувати посвідку, оглянувши дитину. Тільки в разі. коли секретар має сумнів щодо доброго здоровля дитини і такого посвідчити на свою відвічальність не може, то має право зажадати виповнення свідоцтва лікарем.

Дітий можна обезпечити в У. Н. Союзі в двоякий спосіб. В табельці першій за 25 цнт. місячної вкладки або в табельці другій за 50 цнт. місячної вкладки.

Табелька друга за 50 цнт. місячної вкладки дає майже то само обезпеченне на случай смерти дитини, а покадто дає вартісні звороти. В тім обезпеченню дитина, дійшовши повнолітности, може остатися аж до смерти, оплачуючи вкладки до 70-го року життя, може перемінити на виплачену грамоту, може остатися в обезпеченню безплатно через довгий протяг часу, як се показують табельки, а також може побрати готівкою часть вложених вкладок. Табелька посмертних запомог того рода обезпечення находиться на стороні 94-ій статутів а табельки вартісних зворотів покаже на жаданнє і пояснить кождий відділовий секретар У. Н. Союза. Табеля на 94-ій стороні статутів показує звіздками зазначені найвисші суми, до яких після віку дитина може дійти а дійшовши до повнолітности остатися аж до смерти.

Ще раз пригадується, що аби отворити при відділі молодечий департамент, потрібним є виписати для дітий відповідні аплікації і заслати їх до гол. канцелярії. Обезпеченне дітий в У. Н. Союзі не має собі рівного і се є привілей тільки для членів орґанізації. Для того всі члени повинни з того скористати і всіх своїх дітий сейчас записати.

Хто би потребував ще більше інформацій, зволить віднестися до урядників свого відділу, або прямо до гол. канцелярії У. Н. Союза.

ДІТОЧА ЛЕКТУРА В СОВІТСЬКИХ РЕПУБЛИКАХ.

Світські власти дуже багато заходів прикладають до того, щоби здобути душу дитини. „Буржуазну" літературу держать тому далеко від дітей. Совітське державне видавництво видає дуже багато комуністичних байок і казок, специяльно для дітей. Всетаки діти радніше хапають стару „буржуазну" літературу, яка вже промостила собі шлях до совітських бібліотек. Найрадніше читають діти: Марк-Твена, Жіль Верна, Купера, Сінклера й Жуковського.

цемаршалок галицького сойму; третим дідич з Вікна, Володислав Федорович; четвертим проф. університету о. д-р Омелян Огоновський, він був найдовше головою; пятим проф. Юліян Романчук, один із основників „Просвіти", що досі живе у Львові; шестим д-р Евген Олесницький, визначний політик і засновник „Сільського Господаря"; семим проф. Петро Огоновський; осьмим радник Іван Кивелюк, девятим проф. Михайло Галущинський. Тепер, коли проф. Михайло Галущинський вибраний сенатором, веде „Просвіту" заступник голови, проф. Іван Брик, що вже й давніше, по смерти радника Кивелюка, кермував „Просвітою".

— Гарно, гарно! — похвалив дідусь Тарас. — А тепер скажіть мені, де міститься „Просвіта"?

На це Володко:

— Давніше „Просвіта" містилася в ріжних найманих домівках, а від 1895 р. має свою власну велику каменицю у Львові, Ринок ч. 10.

Тут Галя:

— Це дуже стара камениця. Має кількасот літ. Спершу належала до князів Любомирських, а потім була власністю польської родини Леваковських. Від них купила каменицю „Просвіта", головно заходами д-ра Костя Левицького.

— А хто знає, як називається перша книжечка, котру видала „Просвіта"?

— „Зоря", „Зоря"! — закликало кількоро дітий нараз, — „Зоря", читаночка для сільських людий. Ми її бачили в дідуневій бібліотеці. Вона вийшла в 1869 р. А в 1877 р. вийшов перший календар „Просвіти".

— А який є улад „Просвіти"? — питав дальше дідусь Тарас.

— „Просвітою" кермує Головний Виділ з головою на чолі. Дальше йде понад 80 філій по всіх повітових містах Галичини й читальні по селах і містечках. Їх є тепер кілька тисяч. Членів мала „Просвіта" перед війною вже до 30 тисяч; тепер є членів багато меньше — каже Ромко.

— Так, так, діти, тепер членів меньше. І це власне сумне, бо „Просвіта" зробила вже дуже багато для просвіти й освідомлення нашого народу, а зробилаб ще більше, колиб мала більше членів. Членом „Просвіти" повинен бути кождий свідомий Українець, що любить свій нарід і бажає йому добра.

— Ми, дідуню, будемо намовляти всіх, щоби вписувалися в члени. Попросимо також татка, щоб і нас у тім ювилейнім році вписав у члени „Просвіти" і заплатив вкладку по 2 дол. Як буде мати на рік „Просвіта" не сотки, а міліони членів, тоді певно наш нарід прийде до сили й значіння, — говорили діти одно перед друге.

Дідусь Тарас усміхався вдоволено та говорив:

— Гарно, діти, гарно...

Антін Лотоцький.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОПОВІДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІВЧИНКИ.

Віра Маційовська, літ 12, члениця 70-го відділу Молодечого Департаменту У. Н. Союза, вмістила в **„The Junior Jersey Journal"** слідуюче оповідання:

THE SECRET.

By Vera Macheyowsky.

31 Liberty Ave., Jersey City. Age 12.

Betty! where are you? A shrill voice broke the silence of the Astor house. Betty, a tall girl with wavy chestnut hair and soft brown eyes, came running down the stairs. Rosalie was Betty's best girl friend and they always shared their secrets together.

Today Rosalie called Betty for they were to go on a picnic together. When Rosalie saw Betty coming down the stairs she ran to meet her. They each had a box of lunch for they were to eat at the woods. Betty was the only girl in the family but she once had a brother and at the age of eighteen he went to Europe and there was killed in an earthquake.

The two girls started arm in arm across the lawn towards the woods. When they had gone half way they heard a moan. They looked behind the bushes and there was a ragged tramp. Betty and Rosalie asked him what was the metter. The tramp told them that he was starving for he did not have anything to eat for three days. Betty told the tramp that she and Rosalie were going on a picnic and they had lunch and she would give him hers and she would share Rosalie's lunch.

The girls sat down and the tramp with them eat a good lunch.

After they had finished Betty told the tramp to come with her and she would hide him in the cellar and would give him some hay and a cover and pillow to sleep on. She also told him every day she would bring him something to eat. So they all started homeward.

When they were near the house Betty told him to hide behind a tree and she would go to get some hay, a blanket, a pillow and some food.

Mrs. Astor, Betty's mother, was not home so she did not have trouble getting the things. When she got the things she went out and told the tramp to follow her. She then found a warm place and she and Betty made a nice bed for the tramp.

The tramp then sat down on the bed and ate the things Betty brought him. Betty and Rosalie asked him what his name was. He told them Frank and that he did not know what his last name was. They then told him their names.

Betty was just going to ask him why he did not know his last name when she heard footsteps upstairs. Betty and Rosalie then told Frank, as they called him now, they must go and that she would not tell anybody about him.

He thanked them very much and they went upstairs. Betty's mother asked her what she was doing down the cellar and Betty told her she was looking for something, but she looked suspicious.

Every day Betty and Rosalie would go quietly down the cellar with food hidden in a basket without Mrs. Astor seeing the basket. Mrs. Astor often saw them going downstairs and she wondered why they were going there.

One day she resolved to follow the two girls down the cellar. When they went down she followed them. Mrs. Astor then saw them giving someting to a man but she could not see his face. She came out from her hiding place and said, "Betty! what are you giving that man?" She looked at the tramp and to the two girls surprise she said "My son", and the tramp said "Mother," and they were clasped in each other's arms.

Betty then ran over to her mother and said, "Is he my brother?" Mrs. Astor said yes and he told them and his mother that during the earthquake he was hit with a stone and was taken unconscious to the hospital. The stone caused him to forget his last name and who his parents were. The mother then put her arm around her son and they went upstairs. When Betty's father came home he was very glad to see his son. Frank also told him his story. That night at supper a happy family was seated at the table including Rosalie.

З ЛИТОВСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Литовський поет Петро Біржис Акірас прибув до Америки.

Ювилей Казиса Відікавсказа.

Петро-Біржис-Акірас литовський поет.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 16. лютого. — До міста Филаделфії прибув недавно з Литви талановитий литовський поет **Петро Біржис Акірас.** Збірка його поезій, затитулована **„Крила Душі"**, появилася вже в третім виданню.

Акірас це літературний псевдонім. Акірас відомий не тільки як поет, але як автор численних наукових праць і моноґрафій про литовські міста. Як старшина литовської армії, редаґував він у своїм часі орган литовських старшин „Кардас" („Меч").

Акірас задумує остати в Америці один рік і познайомитися тут з американським життям і з життям литовської іміґрації. А потім огляне він ще й другі краї. Перед приїздом до Америки оглянув він уже деякі краї Латинської Америки.

Добродій Акірас ставиться дуже симпатично до визвольних змагань українського народа, а прибувши до Америки, заявив, що радо стрінувся би з тутешніми Українцями, щоби їм сказати, що уважатиме щасливою ту хвилю, коли Литовці разом з Українцями станутъ до спільної боротьби проти спільних національних ворогів.

К. В.

Ювилей Казиса Відікавсказа. — У Филаделфії живе громадянин Казис Відікавсказ. Його імя добре відоме і серед Українців. Казис Відікавсказ це той, що інформує литовську пресу про життя американських Українців, особливо про нашу політичну акцію. Відікавсказ, це той, що часто дописує і до нашого органу, подаючи ріжні інформації з литовського життя.

Він то уложив декілька гарних віршів, присвячених памяти покійної Бесарабової, чи то написаних з приводу Конґресу Обєднання. Він належить до гуртка тих, що всіми силами намагалися створити в Америці Українсько-Литовсько-Білоруський Союз для скріплення взаємних вузлів між тими народами і для скріплення акції проти Польщі як гнобительки Українців, Білорусинів і Литовців.

Тепер минає 25 літ, відколи Відікавсказ почав писати до часописів. Родився він у селі Шанці, біля самого Ковна, теперішньої столиці Литви. Маючи 13 літ, утратив батька і мусів сам заробляти на хліб, а при праці продовжати науку.

В Злучених Державах живе вже 30 літ.

Казис Відікавсказ з сином.

За той час писав він на ріжних мовах до ріжних часописів, головно литовських. Видав і написав книжку „Підручник есперантської мови для Литовців". Під псевдонімом появилися його дві книжки: „Славніший від Ґінденбурґа" й „Оповідання вязня-есперантиста".

Відікавсказ є горячим приклонником есперанта, а рівнож і великим слевтериком. Пише рівнож і по есперантськи, дописуючи на тій мові навіть і до японських ґазет. В той спосіб Японці перевели деякі його поезії з есперантської мови на японську.

Відікавсказ обзнакомлений з українською історією і літературою і пропаґує, де тільки може, в американсько-литовських ґазетах і краєвих, обєднаннє Литви з Україною, вказуючи на історію, що тільки в часах такого обєднання Литва була сильною і славною.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МЕНВІЛ, Р. АЙ.

Згорів Український Народний Дім.

Дня 2. січня, рано о пів до пятої години, від невідомої причини загорівся в нашій місцевости Український Народний Дім. Пожежа знищила увесь дім, полишивши лише купу перегоріло дерева.

Люди, що перші побачили пожежу, заалярмували пожарну сторожу. Коли сторожа прибула по кількох хвилинах на місце пожежі, то вже дім був увесь охоплений полумям. На допомогу місцевій пожарній сторожі прибула також сторожа з Вунсакета, але вони й спільними силами нічого не могли зробити. Пожежа так сильно розгорілася, що загрожувала знищенням цілого бльоку.

Будинок Українського Народного Дому збудовано яких 30 років тому, а перед десятьма роками перейшов він до українських рук. З того часу ліпше почало розвиватися життя в нашій місцевости, а дім давав не злий зиск, бо його часто винаймали американські та инші орґанізації. Наш дім був найбільший і найліпший в цій околиці.

В ньому містилися всі місцеві українські орґанізації та діточа школа, каплиця, драматичний гурток, що давав представлення на добре урядженій сцені в галі, яка мала до 700 місць до сидження.

Ця пожежа принесла Українцям нашої місцевости величезну страту, бо дім з його урядженням вартував понад 30 тисяч долярів, але він був асекурований лише на 10 тисяч долярів. Помимо того окремі товариства також понесли величезну страту, бо їх майно, прапори, книжки то що також погоріли. Після того важко буде нашим Українцям знову збудувати такий гарний дім. Але не треба жалкувати над тим, що страчено, а треба знову братися за працю та покрити шкоду. Тому з завзяттям до нової праці і посвяти.

Місцевий.

—o—

ІЗЕЛИН, Н. ДЖ.

З життя в громаді.

Вже нераз і не два писалося в „Свободі" про винародовлювання української іміґрації в Америці. Я тут хочу подати примір того, як таке винародовлення відбувається та хто в ньому винуватий.

В Ізелині живе досить поважне число українських родин, але національне наше життя тут знаходиться в занепаді. Правда, ми маємо тут одне товариство, але воно ще за молоде і заслабе, щоби виявити ширшу національну працю. Найбільш рухливі й не так залежні від щоденного заробітку, як простий робітник, Українці-бизнесмени так захоплені своїми бизнесами, що зовсім відвернулися від активної національної роботи серед наших родимців.

Наша громада має поодиноких активних членів, що хочуть активно і щиро працювати для загального добра на національному полі, але вони, не стрічали підтримки серед більшости, нічого не можуть вдіяти. Тепер наше товариство нарешті задумало купити 2—3 лоти землі, щоб на них побудувати хоч невеличкий український народний дім. В тім домі в першу чергу потрібно відчинити українську діточу школу, бо українські діти зовсім цураються рідної мови, ставлючися з погордою до „юкрейн ленґвідж". Родичі занедбують своїх дітей і вони цілковито відбиваються від рідного народу. В додаток ми не маємо тут своеі церкви і наші діти ходять до римо-католицького костела, де вони не лише латинщаться, але набирають ненависти до всього, що своє. Коли яку дитину батьки иноді повезуть із собою до української церкви в Перт Амбой, або до Ровей, то потім ця дитина насміхається зі всього того, що вона чула і бачила в українській церкаі.

Колиб ми тут мали свій народний дім, а при нім діточу школу, то тоді і батькам булоб лекше виховувати своїх дітей в національнім дусі, а школа навчилаб їх української мови, любови до України та пошанівку до своїх батьків. Крім того при народному домі також і загально-національне та народне життя Українців нашої місцевости розвивалосиб і рослоб.

Коли ми всі громадно візьмемося за справу будови народного дому в Ізелині, то спільними силами скоро це осягнемо. Тим ми своїх дітей не лише привяжемо до рідного краю їх батьків, але й до самих батьків. Знаючи українську мову, українську історію і т. д., наші діти почнуть більше шанувати своїх родичів. Коли до сього часу тутешне наше національне життя своїть так зле, то в цьому ми самі завинили. Щоби направити зло, треба негайно й пильно взятися за працю й тоді спільними силами збудуємо українську національну твердиню, — народний дім.

Берім приклад з инших громад, де національне українське життя розвивається й цвіте. Там українські діти не цураються своїх родичів, не цураються того, що вони походять з Українців, але навпаки, горді своєї національної свідомости та беруть активну участь в ріжних українських національних святах та в національному життю.

Візьмім собі за приклад хочби наше товариство „Просвіта", що є 366 відділом Українського Національного Союза. Воно засноване всього два роки тому, має лише 14 членів, але поволі розширює свою діяльність та по своїм силам будить Українців Ізелину від їх тяжкого національного сну. Ось тепер наше товариство склало 20 долярів жертви на Рідний Край. Гроші вислало товариство через Обєднання й просило призначити 10 долярів на школу, а 10 долярів на дім інвалідів.

Українці, що мешкаєте в Ізелині, не спіть, а ставайте до національної роботи!

Яків Лемчик.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА за грудень 1928 року.

ВІДДІЛ 3.

Тов. Запорожська Січ в Елізабет, Н. Дж.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів $14.50
З пушки в Івана Павлика 1.85

Разом $16.35

Пердза Іван $1.00
Свитич Василь 1.00
Югас Лука 1.00
Кимпа Атанас 1.00
Павлик Іван 1.00
Каша Стефан 1.00
Френкевич Іван 1.00
Корнас Михайло 1.00
Мазурик Василь 1.00
Грега Василь 1.00
Сухорський Михайло 1.00
Голубець Михайло 1.00
Гокарчик Григорій 1.00
Чаплик Микола 1.00
Мазурик Антін 50

ВІДДІЛ 7.

Бр. Сошествія св. Духа в Макаду, Па.

Жертви від членів проголошено.
Дісланo від членів $10.00

Разом $10.00

...талович Михайло $1.00
...питула Дмитро 1.00
...ут Іван 1.00
... Іван 1.00
Рош Франко 1.00
...тран Микола 1.00
...айхрук Микола 1.00
...ганичний Василь 1.00
...овик Тимко 1.00
...ифун Павло 1.00

ВІДДІЛ 13.

Бр. св. Николая у Вотервліт, Н. Й.

Жертви від членів, від нечленів і з пушок проголошено.
Дісланo від членів $7.00
Збірка на весіллю 4.36

Разом $11.36

Дзямба Антін $1.00
Футулуйчук Василь 1.00
Вовчук Василь 1.00
Галайко Василь 1.00
Урбан Іван 1.00
Ковальчик Петро 1.00
Крушельницький Йосиф 50
Дзюмбила Василь 50

ВІДДІЛ 15.

Бр. св. Михаїла в Бріджпорт, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і з пушки проголошено.
Дісланo від членів $9.50

Разом $9.50

Брингілевич Тома $1.00
Козак Петро 1.00
Кушнір Юлько 1.00
Бичик Панько 1.00
Голубенний Теодор 1.00
Пухта Василь 1.00
Мартинюк Петро 1.00
Козак Михайло 1.00
Саніцький Теодор 50
Степаняк Василь 50
Шибал Гнат 50

ВІДДІЛ 33.

Сестр. Пресв. Богородиці в Шикаго, Ілл.

Жертва з каси відділу $25.00
Від членкиць 25.00

Разом $50.00

Олійник Анна $2.00
Кметик Катерина 1.50
Дзюрдзевич Анна 1.50
Ганковська Катерина, Н. 1.25
Подлецька Каролина 1.00
Гусейко Розалія 1.00
Махник Розалія 1.00
Дороцька Марія 1.00
Хаповська Антоніна 1.00
Лазука Марія 75
Гнатусько Софія 50
Жеребняк Йосифа 50
Ганковська Катерина, П. 50
Ганковська Катерина, М. 50
Бурдяк Катерина 50
Генесей Юлія 50
Гнатик Анастазія 50
Андрушко Розалія 50
Більо Катерина 50
Харидчак Анеля 50
Добрянська Катерина 50
...нат Софія 50
Стефанко Катерина 50
Коцоловська Анна 50
Коцоловська Параска 50
Шпирна Ева 50
Лемкович Анна 50
Угрин Катерина 50
Бабяк Марія 50
Білас Софія 50
Білас Розалія 50
Старух Емілія 50
Броніцька Анна 50
Грега Текля 50
Гавриляк Марія 50
Скоципець Олена 50

ВІДДІЛ 34.

Бр. св. Івана Хрестителя в Лорейн, Огайо.

Жертви з каси відділу, від членів, з коляди, з балю і з пушок проголошено.
Дісланo дохід із забави $15.25

Разом $15.25

ВІДДІЛ 37.

Сестр. Любов в Елізабет, Н. Дж.

Жертви від членкиць і з балю проголошено.
Дісланo від членкиць $11.50
З двох пушок (Анна Горін $3.11, Анастазія Фуртас $1.50) 4.61

Разом $16.11

Огар Анастазія $1.00
Генега Анна 1.00
Погранична Анна 1.00
Джулинська Цецилія 1.00
Шавяк Агафія 1.00
Солтицька Розалія 1.00
Ковальчук Катерина 50
Коотишин Текля 50
Рудницька Марія 50
Яцків Олена 50
Могила Софія 50
Кузьмінська Софія 50
Кобрин Танька 50
Хандович Агафія 50
Кіценюк Агафія 50
Возняк Христина 50
Качарал Анна 25
Палук Франка 25

ВІДДІЛ 43.

Бр. св. Василія в Сімпсон, Па.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів $11.00

Разом $11.00

Лагода Василь $1.00
Коваль Григорій 1.00
Єдинак Дмитро 1.00
Романовський Іван 1.00
Строщинський Казимир 1.00
Теличко Софрон 1.00
Гурцік Михайло 1.00
Новак Митрофан 1.00
Голяк Микола 1.00
Городиський Василь 1.00
Кравець Гнат 1.00

ВІДДІЛ 44.

Тов. Укр. Січових Стрільців у Нортгемптон, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і з пікніку проголошено.
Дісланo від членів $9.00

Разом $9.00

Будник Антін $1.00
Скала Іван 1.00
Гущайлюк Дмитро 1.00
Калуський Йосиф 1.00
Вербицький Іван 1.00
Дворник Анна 50
Дворник Петро 50
Порохняк Катерина 50
Порохняк Юрко 50
Загоруйко Марта 50
Загоруйко Григорій 50
Чуйко Агнишка 50
Чуйко Микола 50

ВІДДІЛ 61.

Бр. Успенія Пресв. Богородиці в Лейтроб, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і з пушок проголошено.
Дісланo від членів $10.50
З пушки 1.10

Разом $11.60

Марутяк Петро $1.00
Батюк Михайло 1.00
Скубяк Антін 1.00
Годчак Василь 1.00
Гаванчак Лешко 1.00
Томашовський Іван 1.00
Кривоглавий Іван 1.00
Маркович Іван 1.00
Хохла Стефан 1.00
Рилик Антін 50
Миканік Микола 50
Миканік Йосиф 50

(Дальше буде)

ЗІ СПОРТУ Й ГИГІЄНИ.

БОРОТЬБА КИРИЛЕНКА З ЗАЛІЗНЯКОМ.

З якогось часу чемпіонат боротьби, що уряджує Джек Пфефер в Ню Йорку, починає притягати все більше людей та робитися цікавійшим ізза вдалого підбору борців. Але звичайно сензацією кождої боротьби є Українці-борці, а це В. Кириленко та Іван Залізняк, яких чомусь далі вперто називають „русскімі".

Але найбільшою сензацією було вже другий раз те, коли ці два великани, сини української землі, один зі Скалатщини, а другий з Київщини, зійшлися, щоби вирішити, кому з них бути першим. На першій боротьбі, пару тижнів тому, признано побіду В. Кириленкови. 13. лютого в „Стар Касіно" відбулась друга боротьба на жадання Залізняка. Змагунам була призначена одна година часу, на протязі якої вони виявили подиву гідну силу та зручність в боротьбі, але ніхто не переміг і боротьба скінчилася розіграною. Обидва противники боролися завзято, але красиво. Лише Залізнякови не слід було виявляти супроти Кириленка такого незвичайного для нього поденервовання. Натомісць Кириленко цього разу виявив надзвичайний спокій і тим викликав загальні симпатії.

Мені хотілосяб бачити обох українських борців як борців джентельменів, без найменьшого закиду з боку спортової етики. Приємно бачити перед собою, коли змагаються два спортсмени, а зовсім неприємно дивитися, коли на підмостках бігають звичайні „трікмени".

Самовидець.

—o—

ЯК ДБАТИ ПРО ЗДОРОВЛЯ В ЗИМІ.

Зимою дуже богато людей пересиджує більше в хаті. Тому треба звертати увагу на температуру в кімнаті. Головною умовиною є при цьому: все свіжий воздух, не занадто напалена печ, якнайбільше сонця і денного світла. Отже відкинути темні занависи з вікон, які короткі зимові дні роблять іще коротшими, понуру мряку ще понурішою, а людина, що потребує світла, в таких умовинах попадає в понурий, сумний настрій.

Воздух у кімнаті повинен усе бути чистий, без неприємного запаху і пороху. Передовсім при вигортанні попелу з печей не підносити куряви, яка подразнює до кашлю і нарушує слизну оболону. Краще і практичніше є скоро провітрити кімнату ще й так, щоби був повний продув (протяг), ніж поодинокі вікна держати довго відчиненими. Стіни й обстановка (меблі) при цьому лише трохи остудяться і так небаром знову привернеться приємну температуру.

Температура мешкальної кімнати повинна виносити пересічно не більше як 18 степенів Цельзія (15 степенів Реоміра). Для дітей температура може бути й нижча, для старих людей трохи вища. Діти стаються оспалими й охлялими та виніженими в теплій температурі. Взагалі не позволяти дітям пересиджувати „під печею". Коли їм зимно, хай рухаються, бо руханка то найкращий спосіб як огрітися.

Також для старих (для діда й бабусі) краще є не напалювати богато, але зате вони повинні зодягатися тепліше. Коли ж вони вже навикли сидіти під печею, то хай щодня не вигрівають тої самої части тіла, а то друга часть тіла вийде на цьому зле і мститься так, що зачинає в тілі ломити і т. д. Коли старенькі люде люблять пересиджувати при вікні, то стіна ця повинна бути заслонена коцом аж до долівки, а долішня часть тіла повинна бути також тепло убрана. Зі середини старців огріває найліпше добре вино. Недаром дехто називає вина „молоком старців". Узагалі для кождого є порадно зїсти добру і приємну страву, якою огріє організм у середині: зупи, бульони.

Коли воздух у кімнаті недобрий, то і ніс заприміти це скоро. Тоді на хвилю відчинити двері і вікна. Але не викурювати воздуха, ані не „очищувати" ріжними есенціями, бо тим робом не усунемо шкідливого воздуха.

Воздух у спальні повинен усе бути чистий і холодний, але не ледяний. Добре є навіть напалити раз, щоби стіни, обстановка і білля не звогчіло.

Коли зимою працюємо при штучнім світлі, то для охорони очей умра повинна бути осл онена синім або зеленим (а не червоним або жовтим) абажуром. Не добре є теж згинатися так низько, щоби очи бачили й саме світло. Дівчата не повинні вечерами робити ручних робіт, бо вони дуже зривають очи.

Ноги повинні бути теплі, голова холодна! Тому ніколи не держати на ногах вохких скарпиток або вохкої обуви, але теж голови не держати за близько лямпи, від якої бє горячо.

Здорові люде повинні щодня побути на воздусі бодай годину, без огляду на це, яка погода на дворі, щоби помогти переміні матерії, щоби побуджувати обіг крови та щоби груди (легені) віддихали сильніше. Коли на дворі погана погода, то треба уста держати замкнені, а віддихати носом. Це одинокий добрий спосіб. Даймо передовсім дітям, навіть меншим побігати на вільному воздусі, а ні, то будуть слабовиті і розніжнені і підпадатимуть легко всякій недузі. Так забезпечаться теж від того, що не будуть покашлювати в кімнаті. Нерозумно і неоправдано є теж занадто боятися мряки — і то так дорослі як і діти не повинні зважати на мряку, а виходити на свіжий воздух.

Найчастішою зимовою недугою є перестуда. Вона зрадше неприємна ніж небезпечна. Але будь-що-будь може бути небезпечна, бо ослаблює значно відпорність організму і робить організм податливішим на інші недуги. Найліпше забезпечимося перед усякими перестудами правильним рухом і зимними вмиваннями в кожду пору року. Та коли ми запримітили перші познаки перестуди, яка небаром виступить із усією силою, а саме, коли нас зачинає трохи морозити, коли відчуваємо дрож, коли шкіра блідне (коли дістає так зв. гусячу шкіру), то треба ціле тіло добре натерти. Коли потім покладемося до ліжка, випемо кілька склянок горячого чаю, то майже ніколи ли не прийде до перестуди, тимбільше до поважніших недуг.

РІЧНА ПРОДУКЦІЯ І КОНСУМЦІЯ МОЛОКА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Хлібороби в чехословацькій републиці мають около два міліони 298 тисяч коров, які кождого дня дають менше-більше десять міліонів літрів молока. На державних посілостях є понад 7,000 коров, з яких кожда дає на день пересічно вісім літрів молока. Річна продукція молока виносить менше-більше 38 міліонів гектолітрів. Населення зуживає з того самого молока майже дві пяті, а з решти трох пятих виробляють йогурт, масло і ріжні роди сира.

—o—

РОЗВІЙ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ АЗБУКИ.

Всі нинішні европейські азбуки розвинулися зі старинного египетського гієрогліфічного письма. Це письмо трохи перемінили на Сінайському півострові, потім у Сирії й Палестині, а відси письмо прийшло до Греків, Етрусків і Римлян. Від Греків узяли ми нашу азбуку, кирилицю.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ дівчини, щирої Українки, знаючої анґлійську мову, яко спільнички до бизнесу. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу:
K. D., c/o SVOBODA,
81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
37-40

ВДОВЕЦЬ пошукує господині дому, вдови або старшої дівчини у віці 38 до 40 літ; маю два хлопці, котрі вже кінчать школу, також маю свій власний добре вироблений бизнес. Інтересовані зволять голоситись на адресу:
THEODORE ZYWOTKO,
152 Boerum St., Brooklyn, N. Y.
40-5

ПОШУКУЮ в дуже важній справі МИХАЙЛА ТВАРДИЙ з села Сокаль, пов. Ліско. Хто би знав про него, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
ПЕТРО ТОКАРСЬКИЙ,
1028 Franklin Ave., Youngstown, O.
39-40

ПОШУКУЮ свого батька Кіндрата Баранчук з Леліковської волости, Ковельського уїзду, Волинської губернії, котрий виїхав до Америки тому 25 літ, а також свого шваґра Захарка Штік, котрий виїхав в Америку перед війною. Хтоби про них знав, або вони самі, прошу зголоситися до PLATON K. BARANCZUK, First National Bank of Boston, Sucursal, Casilla Correo 500, Buenos Aires, Argentina.
39-41

НА ПРОДАЖ ґросерня і бучерня на розі, бізнес добре вироблений межи нашими і иншими людьми, продається тано з причини слабого здоровля. По близші інформації прошу голоситися на адресу:
N. J. M., c/o SVOBODA,
Box 436, Jersey City, N. J.
36-40

НА ПРОДАЖ молочна фарма 163 акрів, миля від міста і висшої школи, великий потік дливе через фарму, грубий ліс, вся потрібна машинерія до фарми. Фарма в добрім стані, трактор, тракторові плуги, 3 коні, 30 штук худоби, 2 безроги, кури, качки і гуси, нова барна 2 роки як збудована, добрі будинки, Форд-трок, і Дадж ровдстер. Продається дешево. По дальші інформації пишіть до:
PETER GARBERA,
P. O. Box 176, Schuyler, N. Y.
27-39

Mr. I. Knowitt — He knows what the kids like — By Thornton Fisher

HELLO IPPY I'M JUST GOING DOWN TO BUY MY YOUNGSTER A TOY!
I'LL GO DOWN AND HELP YOU PICK SOMETHING TEDDY!
HOW YOU WANT TO GET SOMETHING IN THE WAY OF A BALL AND BAT THAT'S WHAT THE KIDS LIKE
NO! DON'T BELIEVE MY HOPEFUL WOULD ENTHUSE OVER IT!
WHY, THEY'RE CRAZY ABOUT BASEBALL— I'VE GOT A KID SIX AND KNOW FROM EXPERIENCE!
THAT WOULDN'T INTEREST MY YOUNGSTER FOR A SECOND I TELL YOU THAT I—
WELL TAKE THOSE HOME AND IF THE CHILD DON'T LIKE EM I'LL PAY YOU WHAT YOU'RE OUT!
WELL!
HERE HELEN, SEE WHAT DADDY BROUGHT YOU!